

ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA „AGROLAGUNA“ d.d. POREČ

Debeljak, Antonio

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The Polytechnic of Rijeka / Veleučilište u Rijeci**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:125:934800>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-28**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Rijeka Digital Repository - DR PolyRi](#)

VELEUČILIŠTE U RIJECI

Antonio Debeljak

ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA „AGROLAGUNA“ d.d. POREČ (završni rad)

Rijeka, 2018.

VELEUČILIŠTE U RIJECI

Poslovni odjel
Stručni studij Poduzetništvo

ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA „AGROLAGUNA“ d.d. POREČ (završni rad)

MENTOR

Mr.sc. Marino Golob, viši predavač

STUDENT

Antonio Debeljak

MBS 2423000010/15

Rijeka, rujan 2018.

VELEUČILIŠTE U RIJECI

Poslovni odjel

Rijeka, 15. travnja 2018.

ZADATAK
za završni rad

Pristupniku ANTONIU DEBELJAKU

MBS: 2423000010/15

Studentu preddiplomskog stručnog studija **PODUZETNIŠTVO** izdaje se zadatak završni rad – tema završnog rada pod nazivom:

ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA
„AGROLAGUNA“ d.d. POREČ

Sadržaj zadatka: U završnom radu predstaviti dioničko društvo „Agrolaguna“ d.d. Poreč kroz osnovne podatke o tvrtci, povijesnom razvoju, asortimanu i ljudskim resursima tog privrednog subjekta. U završnom radu nadalje obraditi teoretske osnove i glavne značajke analize financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja likvidnosti, zaduženosti, ekonomičnosti i profitabilnosti te na osnovu podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka za 2015. i 2016. poslovnu godinu izračunati obrađene pokazatelje. U zaključku rezimirati rezultate provedenih istraživanja u završnom radu.

Rad obraditi sukladno odredbama Pravilnika o završnom radu Veleučilišta u Rijeci.

Zadano: 15. travnja 2018.

Predati do: 15. rujna 2018.

Mentor:

Mr.sc. Marino Golob, v.predavač

Pročelnik odjela:

Mr.sc. Marino Golob, v. predavač

Zadatak primio dana: 15. travnja 2018.

Pristupnik Antonio Debeljak

Dostavlja se:

- mentoru
- pristupniku

IZJAVA

Izjavlujem da sam završni rad pod naslovom ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA „AGROLAGUNA“ d.d. POREČ izradio samostalno pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentora mr. sc. Marina Goloba, v. pred.

Ime i prezime

Antonio Debeljak

(potpis studenta)

SAŽETAK

Analiza poslovanja poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč daje važne informacije internim (menadžeri, uprava) i eksternim (potrošači, potencijalni ulagači) korisnicima poduzeća.

Račun dobiti i gubitka i bilanca ključni su izvor podataka za detaljnije analize i izračun pokazatelja (ne)uspješnosti poslovanja poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč.

Analiza poslovanja provodi se kroz grupe pokazatelja uspješnosti poslovanja, ekonomičnosti i proizvodnosti, analize likvidnosti, analize zaduženosti, analize financijske stabilnosti te analize aktivnosti poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč.

Ključne riječi: bilanca, račun dobiti i gubitka, likvidnost, solventnost, analiza financijskih izvješća.

SADRŽAJ:

1.	UVOD.....	1
1.1.	Ciljevi rada.....	1
1.2.	Struktura rada.....	1
2.	OSNOVNI PODACI O PODUZEĆU AGROLAGUNA D.D.	3
2.1.	Vizija i misija Agrolaguna d.d.	4
2.1.1.	Poslovna politika.....	4
3.	POVIJESNI RAZVOJ TVRTKE AGROLAGUNA D.D. POREČ	7
4.	LJUDSKI RESURSI AGROLAGUNA D.D.	8
5.	ASORTIMAN PROIZVODA AGROLAGUNA D.D.	10
5.1.	Pregled proizvodnje u 2016. i 2015. godini.....	10
5.2.	Pregled prodaje u 2016. i 2015. godini.....	11
6.	BILANCA	13
7.	RAČUN DOBITI I GUBITKA	16
7.1.	Prihodi.....	16
7.2.	Rashodi	17
8.	POKAZATELJI USPJEŠNOSTI POSLOVANJA AGROLAGUNA D.D. POREČ	20
8.1.	Rentabilnost	21
9.	ANALIZA PROIZVODNOSTI I EKONOMIČNOSTI PODUZEĆA AGROLAGUNA D.D. POREČ	22
9.1.	Proizvodnost	22
9.2.	Ekonomičnost	23
10.	ANALIZA ZADUŽENOSTI PODUZEĆA AGROLAGUNA D.D. POREČ ...	26
11.	POKAZATELJI LIKVIDNOSTI PODUZEĆA AGROLAGUNA D.D. POREČ	29

12. ANALIZA FINANCIJSKE STABILNOSTI PODUZEĆA AGROLAGUNA D.D. POREČ.....	31
13. ANALIZA PROFITABILNOSTI PODUZEĆA AGROLAGUNA D.D. POREČ	33
14. ANALIZA AKTIVNOSTI PODUZEĆA AGROLAGUNA D.D. POREČ	35
15. OGRANIČENJA U PROIZVODNJI AGROLAGUNA D.D.	37
16. ZAKLJUČAK.....	41
LITERATURA	44
POPIS TABLICA	46
POPIS SLIKA.....	47

1. UVOD

Tema i cilj ovog završnog rada jesu analiza poslovanja poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč. U samom naslovu već je dan smjer obrade i tematike ovog završnog rada.

Agrolaguna d.d. Poreč svoja financijska izvješća predaje sukladno Zakonu o računovodstvu i u zakonom određenim rokovima. Eksterni i interni korisnici imaju u svakom trenutku pristup i uvid u javno dostupne podatke i informacije o poslovanju Agrolagune u obračunskim razdobljima na stranicama FINE.

Analiza poslovanja provodi se kroz grupe pokazatelja uspješnosti poslovanja, ekonomičnosti i proizvodnosti, analize likvidnosti, analize zaduženosti, analize financijske stabilnosti te analize aktivnosti poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč.

1.1. Ciljevi rada

Cilj završnog rada jest ukazati na važnost analize godišnjih financijskih izvješća kroz pokazatelje uspješnosti, ekonomičnosti, proizvodnosti, likvidnosti, zaduženosti, financijske stabilnosti te analize aktivnosti poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč, te dati korisne informacije o stanju u kojemu se organizacija nalazi internim, ali i eksternim korisnicima.

1.2. Struktura rada

Završni rad podijeljen je u šesnaest glavnih dijelova. Kroz prvih pet dijelova rada, pozornost je usmjerena na općenite informacije o poduzeću Agrolaguna d.d. Poreč; o njihovoj viziji i misiji, poslovnoj politici, sadašnjosti i prošlosti, ljudskim resursima, asortimanu proizvoda.

Šestim i sedmim dijelom rada prikazane su bilanca i račun dobiti i gubitka poduzeća, uz interpretaciju podataka i trendove kretanja istih iz 2015. u 2016. godinu.

Osmi dio rada odnosi se na definiranje uspješnosti poslovanja, a analiza proizvodnosti i ekonomičnosti poduzeća prikazana je u devetom dijelu rada. Zaduženost poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč prikazana je kroz pokazatelj zaduženosti, pokazatelj vlastitog financiranja, pokazatelj financiranja, pokriće troškova kamata te kroz faktor zaduženosti u desetom dijelu rada.

Radni kapital, likvidnost I, II, III pokazatelji su likvidnosti koji su detaljnije obrađeni i definirani u jedanaestom dijelu završnog rada, dok je financijska stabilnost poduzeća kroz stupanj pokrića I i stupanj pokrića II, te koeficijent financijske stabilnosti, detaljnije predočena u dvanaestom dijelu završnog rada.

U trinaestom i četrnaestom dijelu rada prikazana je analiza profitabilnosti i aktivnosti poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč kroz pokazatelje povrata na imovinu i kapital, neto i bruto profitnu maržu, koeficijente obrtaja te trajanje naplate u danima.

Petnaesti dio završnog rada odnosi se na ograničenja u proizvodnji i organizaciji Agrolaguna d.d. Poreč, kao i na sam komentar i iskustvo rada u Agrolaguni pri rješavanju svakodnevnih problema i izazova. U šesnaestom dijelu, zaključku, donijeti su i predočeni svi rezultati provedenih analiza u završnom radu.

2. OSNOVNI PODACI O PODUZEĆU AGROLAGUNA D.D.

Agrolaguna d.d. je kompanija čije se poslovanje odvija u više proizvodnih cjelina: vinogradarstvu, maslinarstvu i stočarstvu na 1200 ha obrađenih površina, a svi njezini proizvodi su regionalno izuzetno poznati brendovi. (Izvor: <https://www.agrolaguna.hr/tko-smo-mi/>, 09.06.2018.)

Dioničko društvo je trgovačko društvo u kojemu članovi (dioničari) sudjeluju s ulozima u temeljnome kapitalu podijeljenom na dionice. (Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_12_152_3144.html, 09.06.2018.)

Slika 1.: Logo tvrtke Agrolaguna d.d.

Izvor: <http://www.agrokor.hr/hr/kompanije/agrolaguna-d-d/>, 09.06.2018.

Tvrtka: AGROLAGUNA dioničko društvo za poljoprivrednu proizvodnju, preradu i promet,
Poreč

Skraćeni naziv: AGROLAGUNA d.d.

Sjedište i adresa: Poreč, Mate Vlašića 34

OIB: 84196188473

Matični broj: 3050939

Matični broj subjekta: 040003761

Registarski sud: Trgovački sud u Pazinu

Temeljni kapital društva: 146.217.500,00 kn

Ukupan broj dionica: 58.487

Nominalna vrijednost dionica: 2.500,00 kn

Tvrtka i sjedište banke: Žiro račun IBAN br. HR2923400091100016664 otvoren kod Privredne banke Zagreb d.d., Zagreb, Radnička cesta 50

Uprava:

Tihomir Antunović - Predsjednik Uprave

Veljko Ostojić - Član Uprave

Predsjednik Nadzornog odbora: Mićo Jurjević

Otvoren postupak izvanredne uprave: Fabris Peruško, izvanredni povjerenik sukladno Rješenju Trgovački sud u Zagrebu 47 St-1138/17-2151 od 28. veljače 2018. godine.

2.1. Vizija i misija Agrolaguna d.d.

Vizija Agrolagune jest postati pokvaliteti vodeća poljoprivredna tvrtka u Hrvatskoj, primjer izvrsnosti poslovnih procesa i proizvoda, odnosa prema zaposlenicima, suradnje s partnerima te brige za okoliš i društvenu zajednicu.

Misija Agrolagune jest osigurati najviše standarde kvalitete u proizvodnji vina, maslinovog ulja i sira kao i pružanju vrhunskog turističkog doživljaja gostima te omogućiti kupcima vrhunski proizvod i vrijednost za novac.

2.1.1. Poslovna politika

Agrolaguna d.d. je jedna od vodećih prehrambenih kompanija u Istri. Primarni ciljevi njenog djelovanja su ispuniti zahtjeve i očekivanja njenih kupaca i osigurati održivost proizvodnje.

Proizvodne aktivnosti Agrolagune počinju na Istarskoj zemlji, plodnoj crvenici, u vinogradima, maslinicima, na pašnjacima... koji su sirovinska baza Agrolaguninih proizvoda. Ovi poljoprivredni proizvodi prerađuju se u Agrolaguninim pogonima, u kojima se oblikuju njeni finalni proizvodi.

Kvaliteta sirovina i proces njihove prerade podjednako su važni u kreiranju proizvoda koji ispunjavaju sve zahtjeve i očekivanja kupaca. Stoga je integriranje svih faza proizvodnje od polja do stola kroz sustav upravljanja kvalitetom ključan za postizanje uspjeha.

U segmentu hrane osobita se pažnja poklanja sigurnosti proizvoda kroz HACCP sustav¹. Ona se postiže kontrolom zdravstvene ispravnosti hrane u svim koracima proizvodnog procesa, kao i poduzimanjem svih potrebnih radnji kako bi se osigurala proizvodnja za potrošače sigurnih proizvoda.

Kroz sustav upravljanja okolišem definirani su osnovni ciljevi djelovanja na očuvanju okoliša, tla i voda koji hrane nasade, očuvanju i racionalnom korištenju resursa koji su baza održivog razvoja. Agrolagunini poljoprivredni radnici znaju da ne smiju „rezati granu koja im donosi plodove“.

Otpad i nusproizvodi koji su rezultat aktivnosti Agrolagune su glavninom organske prirode. Kao takve, sve ove tvari su biološki obradive i iskoristive u rasponu od poboljšivača tla do izvora energije. Stoga Agrolaguna daje punu podršku unapređenju obrade i uporabe organskog proizvodnog otpada i nusproizvoda, te surađuje sa tvrtkama koje se bave njihovom preradom i uporabom.

Cilj integriranog sustava upravljanja je prepoznati rizike u svim segmentima poslovanja, upravljati njima kako ne bi bili smetnja razvoju tvrtke, te pravovremeno uočiti i iskoristiti prilike za razvoj i rast. Sinergija poboljšanja u svim segmentima poslovanja doprinosi održivom poslovanju i opstanku na sve zahtjevnijem tržištu.

¹ HACCP, čita se „hasap“, je engleska kratica za Hazard Analysis and Critical Control Point. Možemo ga definirati kao proces analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka koji obuhvaća cijeli niz preventivnih postupaka s krajnim ciljem – osiguravanje zdravstveno ispravne hrane.

Smanjenje potrošnje resursa (vode, energije, sirovina, radne snage) povećanjem učinkovitosti proizvodnog procesa ima posljedice u mnogim segmentima sustava upravljanja. Financijski smanjuje proizvodne troškove. Okolišno smanjuje negativan utjecaj na okoliš. Tehnološki i organizacijski smanjuje opterećenje proizvodne linije i/ili volumene nusproizvoda ili otpada.

Izgradnja prepoznatljivosti brenda u današnjem globaliziranom svijetu uključuje i izgradnju prepoznatljivosti regije kroz zaštitu geografskog porijekla. Snaga koja izvire iz regionalnih specifičnosti i prepoznatljivosti važan je adut konkurentnosti na globalnom tržištu. Istarsko vino, istarski sir i istarsko ekstra djevičansko maslinovo ulje redom su proizvodi snažnog regionalnog karaktera.

Pozitivna percepcija tvrtke i njene robne marke je osobito važna za prodaju proizvoda. Bitnu ulogu ima odnos tvrtke prema svim zainteresiranim stranama i podrška stručnoj i lokalnoj zajednici. Onoliko koliko je Agrolaguna ovisna o svojim zaposlenicima i dobavljačima, toliko su i oni ovisni o Agrolaguni.

Stoga treba staviti naglasak na imperativ suradnje u realizaciji zajedničkog cilja – kvalitetnog proizvoda koji ispunjava očekivanja kupaca. Kupac je zajednički izvor prihoda i uvjet opstanka svim trima zainteresiranim stranama.

Agrolaguna, iako lokalna istarska tvrtka, dio je globalnog tržišta. Da bi Agrolaguna još odlučnije iskoračila na Europsko i svjetsko tržište nužna je implementacija globalnih, ali i lokalnih standarda, koji su preduvjeti za plasman proizvoda na ova tržišta.

Prepoznavanje specifičnosti pojedinih tržišta, rano prepoznavanje prilika i prilagodba proizvoda specifičnim zahtjevima lokalnih kupaca osnova su za globalno širenje tvrtke. (Izvor: <https://www.agrolaguna.hr/tko-smo-mi/>, 10.06.2018.)

3. POVIJESNI RAZVOJ TVRTKE AGROLAGUNA D.D. POREČ

1963. godine formiran je Poljoprivredni kombinat Poreč. U njemu su objedinjene sve zadruge koje su do tad djelovale samostalno i time su dobile status pogona. Djelatnosti kombinata bile su: vinogradarstvo, maslinarstvo, uzgoj pšenice, uljane repice, lješnjaka i drugih poljoprivrednih kultura.

1971. godine dolazi do fizičke integracije Poljoprivrednog kombinata u Plavu lagunu Poreč. Tada se i prvi put javlja ime Agrolaguna. Donošenjem Zakona o poduzećima dolazi do razbijanja postojećeg kombinata iz kojeg se formira petnaestak samostalnih poduzeća, između kojih i Agrolaguna 01.01.1990. godine. Agrolaguna postaje poduzeće sa svim pratećim službama.

1992. godine dolazi do pretvorbe poduzeća u dioničko društvo pri čemu se stvara nova vlasnička struktura u kojoj s 27% sudjeluje CERP², Fondovi MIO i zdravstvenog osiguranja svaki sa po 14%, 28% mali dioničari, 27% Privredna banka Zagreb i oko 3-4% dragovoljci domovinskog rata.

Društvo Agrolaguna d.d. upisano je 24.11.1995. godine u sudski registar Trgovačkog suda u Pazinu kao dioničko društvo. Sjedište Društva je u Poreču, Ulica Mate Vlašića 34.

Slika 2.: Stancija Špin, kušaona sira, vina i ulja u Taru

Izvor: <https://www.agrolaguna.hr/proljece-u-konobi-stancija-spin/>, 11.06.2018.

² Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP)

4. LJUDSKI RESURSI AGROLAGUNA D.D.

Na kraju 2016. godine Agrolaguna d.d. zapošljavala je 220 djelatnika, od čega 133 na neodređeno, a 87 na određeno vrijeme. Učešće zaposlenika prikazano je u tablici ispod:

Tablica 1: struktura zaposlenika po organizacijskim jedinicama

Organizacijska jedinica	Broj zaposlenih	Učešće (%)
PC Poljoprivreda	95	43
PC Vinarstvo i uljarstvo	47	22
PC Ovčarstvo i sirana	33	15
Služba komercijalnih poslova	20	9
Uprava, opći sektor i sektor za financije	25	11
UKUPNO	220	100 %

Izvor: interna dokumentacija Agrolaguna d.d. Poreč. (Izvorno financijsko izvješće za 2016. godinu)

Slika 3.: Sirana i kušaona Stancija Špin

Izvor: <https://sirspin.hr/otvorena-stancija-spin/>, 12.06.2018.

Slika 4.: Prerada i proizvodnja ulja Agrolaguna d.d. u Poreču

Izvor: <https://www.parentium.com/prva.asp?clanak=57704>, 12.06.2018.

5. ASORTIMAN PROIZVODA AGROLAGUNA D.D.

Agrolaguna u svom asortimanu proizvoda kupcima nudi razne sorte vina, sira i maslinovog ulja.

5.1. Pregled proizvodnje u 2016. i 2015. godini

Pregled najznačajnih parametara proizvodnje po vrstama (grožđe u kilogramima, vino u litrama, maslina u kilogramima, ulja u kilogramima, mliječni proizvodi i povrtlarstvo u kilogramima) daje se u tablici ispod:

Tablica 2: proizvodnja Agrolagune d.d. Poreč po vrstama u 2016. i 2015. godini.

Proizvodnja po vrsti	2015.	2016.	Indeks
Vlastito grožđe	4.821.990	4.634.125	96
Otkup grožđa	1.750.185	1.347.570	77
Ukupno grožđe u kg	6.572.175	5.981.695	91
Proizvodnja vina u l	4.600.523	4.153.091	90
Proizvodnja maslina u kg	1.325.705	1.427.634	108
Proizvodnja ulja u kg	160.369	178.673	111
Povrtlarstvo	624.807	800.432	128
Mliječni proizvodi u kg	238.089	269.770	113

Izvor: interna dokumentacija Agrolaguna d.d. Poreč. (Izvano financijsko izvješće za 2016. godinu)

Iz tablice je vidljivo da je u 2016. godini prerađeno 9% manje grožđa u odnosu na prethodnu godinu. Urod vlastitog grožđa manji je za 4%; a otkup od stalnih kooperanata i Vinarije Novigrad je manji za 23%. Iako je proizvodnja vina u 2016. godini manja za 10% u

odnosu na 2015., ostvaren je rekordan urod maslina te je proizvedeno 178.673 kilograma ulja, što je za 11% više u odnosu na 2015. godinu.

Povrtlarstvo je također grana u kojoj se bilježi rast, 28% više nego u prethodnoj godini. Kod proizvodnje sira ostvaren je rast od 13%. Tome je najviše zaslužna politika rebrandiranja koje je popraćeno nizom marketinških aktivnosti sve u funkciji jačanja prodaje, a samim time i proizvodnje.

5.2. Pregled prodaje u 2016. i 2015. godini

U tablici ispod naveden je prikaz prodaje po grupama proizvoda i usluga sa iskazanim udjelima:

Tablica 3: prodaja Agrolagune d.d. Poreč u 2016. i 2015. godini.

Proizvod	2015.			2016.			Indeks količina	Indeks prihod
	količina	Vrijednost (kn)	Udio (%)	količina	Vrijednost (kn)	Udio (%)		
Vino (l)	3.653.759	66.696.611	65	3.819.373	74.839.876	66	105	112
Maslinovo ulje (l)	114.617	11.345.456	11	127.117	12.625.873	11	111	111
Povrće (kg)	624.807	1.656.853	2	800.432	1.553.833	1	128	94
Sir (kg)	293.613	17.475.956	17	329.237	18.588.175	16	112	106
Janjci (kg)	8.672	491.465	0	8.063	469.323	0	93	95
Ostalo (prodaja, prijevoz...)	-	4.952.099	5	-	5.091.673	4	-	103

UKUPNO	4.695.468	102.618.440	100	5.084.222	113.168.753	100	108	110
---------------	------------------	--------------------	------------	------------------	--------------------	------------	------------	------------

Izvor: interna dokumentacija Agrolaguna d.d. Poreč. (Izvorno financijsko izvješće za 2016. godinu)

Ukupan prihod od prodaje roba i usluga u 2016. godini inosi 113.168.753 kuna, što je veće za 10% u odnosu na prethodnu godinu. Vina je prodano više za 5% u litrama, a prihod od toga raste za 12%. Prodaja maslinovog ulja veća je za 11% količinski, odnosno vrijednosno, dok prodaja sira u količini raste za 12%, odnosno 6% financijski.

Svi porasti rezultat su promotivnih aktivnosti u razdoblju predstavljanja novnog dizajna, kao i pravovremenog micanja iz prodaje sira sa starim dizajnom. Nije bilo otkupa janjadi pa je stoga i prihod od prodaje janjadi niži, a ženska janjad se zadržava s ciljem povećanja osnovnog stada. Ostali prihodi od prodaje roba i usluga također bilježe rast od 3%.

6. BILANCA

Bilanca je jedan od temeljnih računovodstvenih, odnosno financijskih izvještaja. Bilanca jest statički računovodstveni, odnosno financijski izvještaj jer prikazuje vrijednosno stanje imovine, dugova (obveza) i kapitala na određeni dan, odnosno dan bilanciranja.

Sastoji se iz aktivnog i pasivnog dijela. U aktivnom se dijelu prikazuje vrijednosno stanje imovine, a u pasivnom dijelu stanje dugova (obveza) i vlasničkog kapitala (vlasničke glavnice). Bilanca daje informacije o financijskom položaju poduzeća. (Deželjin et al.,1995., 119.)

Tablica 4: bilanca poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč.

Pozicija	IZNOS		Indeks 2016./2015.
	2015.	2016.	
1	2	3	4
A POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0
B DUGOTRAJNA IMOVINA	295.425.466	291.890.427	99
I Nematerijalna imovina	1.889.356	2.083.856	110
II Materijalna imovina	293.501.676	289.806.571	99
III Dugotrajna financijska imovina	34.434	0	0
IV Potraživanja	0	0	0
V Odgođena porezna imovina	0	0	0
C KRATKOTRAJNA IMOVINA	199.838.093	252.034.655	126
I Zalihe	182.585.049	188.685.440	103
II Potraživanja	15.095.810	18.050.426	120
III Kratkotrajna financijska imovina	1.781.337	44.942.966	2523
IV Novac na računu i u blagajni	375.897	355.823	95
D PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	0	0	0
F UKUPNA AKTIVA	495.263.559	543.925.082	110
G IZVANBILANČNI ZAPISI	733.472	0	0

Pozicija	IZNOS		Indeks 2016./2015.
	2015.	2016.	
A KAPITAL I REZERVE	265.095.140	267.433.264	101
I Temeljni (upisani) kapital	146.217.500	146.217.500	100
II Rezerve iz dobiti	3.194.941	3.295.147	103
III Revalorizacijske rezerve	50.336.516	51.594.928	102
IV Zadržana dobit	63.342.067	65.245.978	103
V Dobit poslovne godine	2.004.116	1.079.711	54
B REZERVIRANJA ZA OTPREMNINE	323.067	299.454	93
C DUGOROČNE OBVEZE	21.267.369	23.070.664	108
Obveze prema bankama i drugim financ.inst.	8.683.241	11.744.948	135
Odgođena porezna obveza	12.584.128	11.325.716	90
D KRATKOROČNE OBVEZE	205.013.030	246.956.795	120
Obveze prema povezanim poduzetnicima	182.391.701	217.115.748	119
Obveze prema bankama i dr.fin.institucijama	1.447.207	1.447.207	100
Obveze prema dobavljačima	16.119.625	20.132.811	125
Obveze po vrijednosnim papirima	0	3.029.269	0
Obveze prema zaposlenicima	1.536.903	1.752.466	114
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	3.426.053	3.392.804	99
Ostale kratkoročne obveze	91.541	86.490	94
E ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	3.564.953	6.164.905	173
F UKUPNA PASIVA	495.263.559	543.925.082	110
G IZVANBILANČNI ZAPISI	733.472	0	0

Izvor: Interna dokumentacija Agrolaguna d.d. Poreč. (Izvorno financijsko izvješće za 2016. godinu)

7. RAČUN DOBITI I GUBITKA

Račun dobiti i gubitka (engleski: "Profit and loss account" ili "Income statement") zbirni je računovodstveni izvještaj prihoda i rashoda poduzeća u izvještajnom razdoblju. Tu se uspoređuju suprotne ekonomske kategorije (prihodi i rashodi) kako bi se utvrdila njihova razlika, odnosno rezultat poslovanja.

Ako su sveukupno iskazani prihodi veći od rashoda, rezultat poslovanja je pozitivan (dobitak). U suprotnom slučaju rezultat poslovanja je negativan i zove se gubitak. Iako je bilanca statički računovodstveni izvještaj, a račun dobiti i gubitka dinamički, između njih postoji povezanost.

Kvantitativne i kvalitativne promjene na imovini, dugovima i kapitalu mogu se uočiti usporednom bilance na početku (početna bilanca) s bilancom na kraju tog razdoblja (zaključna bilanca). Promjene koje su se dogodile u tom vremenskom razmaku na veličini i strukturi imovine, dugova i kapitala, imaju za posljedicu pojavu rashoda i prihoda. (Deželjin et al., 1995., 220.)

7.1. Prihodi

Uobičajeno se kaže da su prihodi povećanje gospodarskih koristi u određenom obračunskom razdoblju, koji najčešće proizlaze iz poslovnih aktivnosti (prodaja proizvoda i usluga), a koji mogu biti u obliku priljeva ili povećanja imovine ili smanjenja obveza, što rezultira povećanjem vlastitog kapitala.

Prihode najčešće dijelimo na poslovne, financijske i izvanredne. Poslovni prihodi odnose se na prihode koji potječu od prodaje proizvoda i pružanja usluga.

Financijski prihodi su prihodi koji se ostvaruju ulaganjima stečenih resursa zbog očuvanja (zaštite) ili povećanja raspoložive imovine. Obuhvaćaju: prihode od sudjelujućih interesa s povezanim i nepovezanim poduzećima (prihodi od udjela u dobiti i dividende), prihode od prodaje financijske imovine, prihode od redovnih i zateznih kamata i slično.

Izvanredni prihodi predstavljaju neuobičajene prihode, koji ne proizlaze iz događaja i transakcija vezanih uz redovno poslovanje. Obično su rijetki u poslovanju. Primjer takvog prihoda jest otpis obveze poduzeća od strane državnih tijela (Porezne uprave). (Parać, 2008., 86.-88.)

7.2. Rashodi

Rashodi su, suprotno od prihoda, smanjenje gospodarskih koristi u određenom obračunskom razdoblju u obliku odljeva ili iscrpljenja (smanjenja) imovine ili stvaranja (povećanja) obveza, što rezultira smanjenjem vlasničkog kapitala. Rashodi predstavljaju ulaganja u poslovni proces koja su nužna za ostvarenje prihoda. Dakle, rashodi su troškovi sadržani u prodanim proizvodima i pruženim uslugama.

Rashodi se dijele na poslovne, financijske i izvanredne. Poslovni rashodi su oni koji se odnose na temeljnu poslovnu djelatnost poduzetnika (npr. trošak sirovina i materijala).

Financijski rashodi proizlaze iz uporabe tuđih resursa (financijske imovine), rashoda od negativnih tečajnih razlika, gubitka financijske imovine i sl.

Izvanredni rashodi, slično kao i izvanredni prihodi, nisu vezani uz redovno poslovanje, te ih karakteriziraj obilježja rijetkosi i neobičnosti (npr. gubitak imovine zbog požara, elementarnih nepogoda, ratnih razaranja i sl.). (Parać, 2008., 114-117.)

Tablica 5: račun dobiti i gubitka poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč.

Pozicija	2015.	2016.	Indeks 2016./2015.
A. POSLOVNI PRIHODI	113.845.388	124.420.741	109
A.1. Prihodi od prodaje unutar grupe	83.683.508	88.299.380	106
A.2. Prihodi od prodaje izvan grupe	18.933.754	24.869.373	131
A.3. Prihodi od upotrebe vl.proizv.i usluga	3.403.430	2.559.340	75
A.4. Ostali poslovni prihodi unutar grupe	768.364	11.597	2
A.5. Ostali poslovni prihodi izvan grupe	7.056.332	8.681.051	123
B. POSLOVNI RASHODI	100.474.595	113.572.583	113
B.I.a) Povećanje vrijednosti zaliha	24.138.880	9.519.425	39
B.I.b) Smanjenje vrijednosti zaliha	0	0	0
B.II. Rashodi razdoblja	124.613.474	123.092.008	99
B.II.1. Materijalni troškovi	71.466.984	68.627.507	96
B.II.1.a) troškovi sirovina i materijala	45.105.758	45.337.816	101
B.II.1.b) troškovi prodane robe	7.705.521	2.049.530	27
B.II.1.c) ostali vanjski troškovi	18.655.705	21.240.161	114
B.II.2. Troškovi osoblja	23.390.795	25.205.600	108
B.II.2.a) nadnice i plaće (neto)	14.508.129	15.544.667	107
B.II.2.b) troškovi poreza i doprinosa iz plaća	5.464.138	5.992.978	110
B.II.2.c) troškovi doprinosa na plaće	3.418.528	3.667.955	107
B.II.3. Amortizacija i usklađ.	14.624.406	14.612.785	100
B.II.4. Ostali troškovi poslovanja	15.131.290	14.646.116	97
C. FINANCIJSKI PRIHODI	88.333	1.099.072	1244
D. FINANCIJSKI RASHODI	10.601.355	10.208.544	96
UKUPNI PRIHODI	113.933.721	125.519.813	110
UKUPNI RASHODI	111.075.950	123.781.127	111
Dobit prije oporezivanja	2.857.771	1.738.686	61
Porez na dobit	853.655	658.975	77
E. DOBIT NAKON OPOREZIVANJA	2.004.116	1.079.711	54

Izvor: Interna dokumentacija Agrolaguna d.d. Poreč. (Izvorno financijsko izvješće za 2016. godinu)

Ukupni poslovni prihodi u 2016. godini veći su za 9% u odnosu na 2015. godinu, čemu je najviše zaslužan prihod od prodaje izvan grupe, odnosno rast postignut u izvozu (31%). Prihodi od upotrebe vlastitih proizvoda i usluga ovise o nivou investicija u vlastitoj realizaciji, te su stoga nešto manji.

Ostali poslovni prihodi (subvencije, plaće u naravi, naknade šteta) veći su za 23%. Visina financijskih prihoda uvjetovana je nemogućnošću zatvaranja potraživanja od Konzuma te pretvaranjem istih u kratkoročni zajam uz obračun kamate.

Rashodi razdoblja niži su za 1,5 milijuna kuna u odnosu na 2015. Materijalni troškovi (sirovine, materijal, prodana roba) također su niži, pri čemu je velik utjecaj stavke troškovi prodane robe koji je u prethodnoj godini bio visok zbog prelaska na prodaju vina i ulja prema Konzumu.

Ostali vanjski troškovi viši su ponajviše zbog ulaganja u marketinške aktivnosti. Pojačana proizvodnja maslina rezultira povećanjem troškova osoblja. Amortizacija je približno ista kao i u 2015. godini, a financijski rashodi su niži za 4%. Kamata bitno opterećuje poslovanje društva i stoga se nastoji rasteretiti takvog rashoda kako i se ostvarila bolja konkurentnost i veće mogućnosti razvoja.

8. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI POSLOVANJA AGROLAGUNA D.D. POREČ

Uspješnost poslovanja u tržišnom gospodarstvu temelji se na primjeni načela maksimalne racionalnosti. Bit je ovog načela u tome da se određenom količinom ulaganja u reprodukciju ostvari maksimalan poslovni rezultat.

Premda je temeljni cilj svakog poduzeća ostvariti optimalan poslovni rezultat, mora se imati na umu mnogo šire od poslovnog rezultata. Rezultati poslovanja povezani su sa svakim ciljem u okviru postavljene svrhe.

Za ekonomsku uspješnost poslovanja svakog poduzeća osobito su značajna ova pitanja:

1. jesu li izrađeni proizvodi, odnosno izvršene usluge, kvalitativno i kvantitativno dovoljni s obzirom na zahtjeve i potrebe potrošača, te s obzirom na kvalitetu i količinu elemenata koji su ulagani u proizvodnju i druge radne procese;
2. zadovoljava li odnos između vrijednosti učinaka i vrijednosti uloženih elemenata;
3. jesu li sredstva koja su bila na raspolaganju iskorištena tako da je poslovanjem ostvaren i najveći mogući iznos za naknadu utrošenih sredstava za proizvodnju, za isplatu plaća radnicima i za pokriće raznovrsnih društvenih potreba. (Jelavić et al.,1993., 327-328.)

Proizvodnja je pretvaranje organizacijskih resursa u proizvode. Ova definicija pod organizacijske resurse podrazumijeva svu imovinu koju menadžer ima na raspolaganju za izradu proizvoda, pretvaranje je skup koraka nužnih za prelazak resursa u proizvode, a proizvodi su različite robe i usluge čiji je cilj zadovoljiti ljudske potrebe.

Inpute u proizvodnoj tvrtki (Agrolaguna) predstavljaju sirovine, nabavljeni dijelovi, radnici u proizvodnji pa čak i plan rada. Proces pretvaranja uključuje pripremu narudžbi klijenata, osmišljavanje proizvoda, nabavu sirovina i proizvodnju, sklapanje i skladištenje proizvoda.

Output čine proizvode koje Agrolaguna proizvodi i nudi tržištu, a koje potrošač može upotrijebiti.

8.1. Rentabilnost

Rentabilnost je ekonomsko mjerilo uspješnosti, koje predoduje unosnost uloženog kapitala u nekom vremenskom razdoblju, odnosno u nekom poslu, a iskazuje se kroz odnos poslovnog rezultata odnosno profita i uloženog kapitala.

Ako su nekom poduzeću prihodi veći od rashoda, ostvarilo je dobit, a ako su prihodi manji od rashoda ono je poslovalo s gubitkom. U prvom slučaju za poduzeće se kaže da je poslovalo rentabilno, a u drugom nerentabilno.

Rentabilnost poslovanja poduzeća može se iskazati formulom:

RENTABILNOST (r) =	poslovni rezultat (profit, dobit)	x 100
	uloženi kapital	

Dobiveni koeficijent pokazuje koliko se jedinica poslovnog rezultata ostvari na jedinicu uloženog kapitala. Pri mjerenju rentabilnosti, kao uloženi kapital može se uzeti vlastiti kapital poduzeća, tj. kapital poduzeća za koji ne postoji obveza vraćanja, ili sredstva poduzeća (osnovna, obrtna sredstva, dugoročna i kratkoročna financijska ulaganja) koja su iskorištena za ostvarenje poslovnog rezultata.

Pri mjerenju rentabilnosti, za razliku od proizvodnosti i ekonomičnosti, umjesto koeficijenta uzima se stopa, jer ona u usporedbi s kamatnom stopom, jasnije predoduje unosnost kapitala. Tako je npr. dovoljno usporediti stopu ostvarene rentabilnosti s kamatnom stopom banke da se dobije jasna predodžba o uspješnosti poslovanja poduzeća.

Ako je stopa rentabilnosti poduzeća manja od stope ukamaćivanja banke, kapital nije dobro uložen. (Jelavić et al., 1993., 356-362.)

9. ANALIZA PROIZVODNOSTI I EKONOMIČNOSTI PODUZEĆA AGROLAGUNA D.D. POREČ

Tablica 6: analiza proizvodnosti i ekonomičnosti Agrolaguna d.d. Poreč.

RB	OPIS	2015.	2016.	INDEKS
1.	Poslovni prihodi	113845388	124420741	109
2.	Financijski prihodi	88333	1099072	1244
3.	Izvanredni prihodi	0	0	0
4.	Ukupni prihodi	113933721	125519813	110
5.	Poslovni rashodi	100474595	113572583	113
6.	Financijski rashodi	10601355	10208544	96
7.	Izvanredni rashodi	0	0	0
8.	Ukupni rashodi	111075950	123781127	111
9.	Dobit prije poreza	2857771	1738686	61
10.	Ponderirani broj zaposlenih	207	220	106
11.	PROIZVODNOST I (4/10) u kn	550.404,45	570.544,60	104
12.	PROIZVODNOST II (9/10/ u kn	13.805,66	7.903,12	57
13.	EKONOMIČNOST OPĆA (4/8) u %	103	101	98
14.	EKON. POSLOVNIH AKTIVNOSTI (1/5) u %	113	110	97
15.	EKON. FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI (2/6) u %	1	11	110
16.	EKON. IZVANREDNIH AKTIVNOSTI (3/7) u %	0	0	0

Izvor: Interna dokumentacija Agrolaguna d.d. Poreč, obrada autora. (Izvorno financijsko izvješće za 2016. godinu)

9.1. Proizvodnost

Proizvodnost rada može se definirati kao jedno od mjerila uspješnosti, koje predočuje učinkovitost rada izraženu odnosom između ostvarene količine učinaka i količine ljudskog rada upotrebljenog za njeno ostvarenje.

To znači da proizvodnost rada zapravo predstavlja efikasnost korištenja ljudskog rada i na taj način daje predodžbu o proizvodnoj sposobnosti poduzeća. U praksi se to načelo iskazuje kao težnja poduzeća da poveća broj učinaka po jedinici rada (izdašnost), odnosno da smanji količinu rada po jedinici učinka (štedljivost).

Neke od tradicionalnih strategija za povećanje proizvodnosti:

1. Poboljšanje efikasnosti organizacijske radne snage stručnim usavršavanjem.
2. Poboljšanje proizvodnog procesa automatizacijom.
3. Usavršavanje dizajna proizvoda kako bi ga bilo lakše sastaviti.
4. Poboljšanje proizvodnog pogona nabavom modernije opreme.
5. Povećanje kvalitete zaposlenika koji dolaze na ispražnjena radna mjesta.

Proizvodnost I, odnosno iznos ostvarenih ukupnih prihoda po glavi zaposlenika (prosječan broj zaposlenih), za razdoblje 2015. godine iznosi 550.404,45 kn, odnosno 570.544,60 kn po glavi zaposlenika u 2016. godini. Ovdje je vidljiva tendencija porasta proizvodnosti i to za 3,6 %.

Proizvodnost II prikazuje odnos bruto dobiti po glavi zaposlenika, a u 2015. godini ona iznosi 13.805,66 kn, odnosno 7.903,12 kn u 2016. godini, čime se ostvaren negativan trend pada proizvodnosti i to za 42,8 %. (Jelavić et al., 1993., 331-344., obrada autora)

9.2. Ekonomičnost

Pod ekonomičnošću se obično podrazumijeva stupanj štedljivosti u ostvarivanju učinaka, koja se izražava kroz odnos između outputa i inputa. To se mjerilo uspješnosti poslovanja izražava kroz odnos između ostvarenih učinaka i količine, predmeta rada, sredstava za rad i tuđih usluga potrebnih za njihovo ostvarenje.

Prema tome, ekonomičnost je kompleksnije i značajnije mjerilo poslovanja od proizvodnosti rada, jer obuhvaća korištenje ne samo tekućeg rada, već i opredmećenog rada koji se nalazi u procesu proizvodnje u obliku sredstava za rad, predmeta rada, i ostalih elemenata radnog procesa.

Opća formula izračuna ekonomičnosti glasi:

$\text{EKONOMIČNOST} = \frac{\text{ostvareni učinci (Q)}}{\text{utrošeni elementi proizvodnje (T)}}$
--

Ovisno o veličini koeficijenata koji su izračunati, poslovanje može biti ekonomično ($e > 1$), neekonomično ($e < 1$) ili na granici ekonomičnosti ($e = 1$). Pri mjerenju ekonomičnosti, za razliku od proizvodnosti, ne može se nazivnik formule naturalno izraziti, jer se ne odnosi samo na jedan element radnog procesa (npr. rad), nego na više raznorodnih (količina rada, utrošeni predmeti rada, sredstva za rad, tuđe usluge) koji se zato ne mogu zajedno zbrajati.

Učinci se također zbog različitosti asortimana ne mogu često svesti na zajednički izraz. Stoga poduzeća ne mogu mjeriti svoju ekonomičnost naturalno, već samo vrijednosno. Naturalno je potrebno iskazati u vrijednosnom. To se čini odgovarajućim cijenama:

$\text{EKONOMIČNOST (e)} = \frac{\sum \text{ostvareni učinci} \times \text{cijene} = \text{vrijednost proizvodnje}}{\sum \text{utrošeni elementi proizvodnje} \times \text{cijena} = \text{troškovi}}$
--

Povećanje ekonomičnosti se temelji na štedljivosti sredstava, i s druge strane, na maksimizaciji prihoda. Ekonomičnost poslovnih aktivnosti poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč u 2015. godini iznosi 113%, odnosno 110% u 2016. godini.

U omjer su uzeti ukupni prihodi i ukupni rashodi ostvareni u izvještajnim razdobljima. S obzirom da je u obje godine poslovanja koeficijent ekonomičnosti veći od 1, odnosno veći od 100%, poslovanje jest ekonomično.

Kod ekonomičnosti financijskih aktivnosti razmatra se odnos između financijskih prihoda i financijskih rashoda. Prema ovom pokazatelju, ekonomičnost poduzeća jest vrlo loša, poslovanje jest neekonomično zato jer je koeficijent za obje godine ispod 1. U 2015.

godini on je 0,01 (1%), odnosno 0,11 (11%) u 2016. godini. (Jelavić et al., 1993., 346-355., obrada autora)

10. ANALIZA ZADUŽENOSTI PODUZEĆA AGROLAGUNA D.D. POREČ

Tablica 7: analiza zaduženosti Agrolaguna d.d. Poreč.

RB	OPIS	2015.	2016.	INDEKS
1.	Kapital i rezerve	265095140	267433264	101
2.	Dugoročne obveze	21267369	23070664	108
3.	Kratkoročne obveze	205013030	246956795	120
4.	Ukupna aktiva	495263559	543925082	110
5.	Dobitak prije poreza i kamata	2857771	1738686	61
6.	Zadržana dobit	63342067	65245978	103
7.	Trošak kamata	10601355	10208544	96
8.	Amortizacija	14624406	14612785	100
9.	POKAZATELJ ZADUŽENOSTI ((2+3)/4)	0,456888852	0,496442374	108
10.	POKAZATELJ VLASTITOG FINANCIRANJA (1/4) u %	54	49	91
11.	POKAZATELJ FINANCIRANJA ((2+3)/1)	0,853581846	1,009700345	116
12.	POKRIĆE TROŠKOVA KAMATA (5/6) u %	27	17	63
13.	FAKTOR ZADUŽENOSTI ((2+3) / (6+8)) U %	290	338	114

Izvor: Interna dokumentacija Agrolaguna d.d. Poreč, obrada autora. (Izvorno financijsko izvješće za 2016. godinu)

Pokazatelji zaduženosti i financiranja jedni su od najvažnijih pokazatelja, analiza općenito, jer daju direktnu sliku o zaduženosti i izvorima sredstava poduzeća, što uvelike utječe na solventnost i likvidnost poslovanja.

Pokazatelj zaduženosti poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč u obzir uzima ukupne obveze (dugoročne + kratkoročne obveze) i ukupnu imovinu (dugotrajna + kratkotrajna imovina)

poduzeća. Iz tablice je vidljivo da koeficijent zaduženosti u 2015. godini iznosi 0,46, odnosno 0,50 u 2016. godini, što znači da se u 2015. godini 46% imovine nabavilo zaduživanjem, odnosno 50 % u 2016. godini.

Što je veći postotak, odnosno odnos duga i imovine, veći je financijski rizik. Poduzeće ne bi smjelo imati problema s vraćanjem duga dok god je taj koeficijent ispod 50%, ali bi se svakako trebala obratiti pozornost na to, s obzirom da je već sada u gornjoj granici „sigurnosti“.

Pokazatelj vlastitog financiranja računa se tako da se u brojnik stavlja kapital i rezerve poduzeća, a u nazivnik ukupna imovina. Vrlo je važan podatak zbog toga jer prikazuje odnos vlastitog i tuđeg izvora financiranja imovine. U 2015. godini koeficijent vlastitog financiranja Agrolagune d.d. Poreč iznosi 54%, što govori da se veći dio financiranja provodi iz vlastitih izvora, dok je u 2016. godini on 49% i izvori tuđeg financiranja nadilaze vlastite izvore. Koeficijent bi trebao biti veći od 50%.

Pokazatelj financiranja uzima u obzir odnos ukupnih obveza (dugoročnih i kratkoročnih) i kapitala i rezervi poduzeća. Konzervativno pravilo kod zaduživanja glasi da je idealan odnos između vlastitog i tuđeg izvora financiranja 1:1, a gornja dopuštena granica između duga i glavnice jest 2:1.

Agrolaguni d.d. Poreč prema stanju iz 2015. godine je imovina financirana iz vlastitog izvora i to u postotku od 85%, dok taj postotak u sljedećoj godini raste do čak 100% (1:1), što daje zaključiti da Agrolaguna d.d. Poreč nema problema s vraćanjem dugova i plaćanjem kamata.

Pokriće troškova kamata jest pokazatelj koji govori o zaduženosti poduzeća, a pokazuje koliko može pasti dobitak, a da to ne ugrozi mogućnost plaćanja kamata. Računa se na način da se u brojnik stavlja EBIT (dobitak prije poreza i kamata) i godišnji troškovi kamata. Što je veći odnos to je manji rizik podmirenja obveza kamata. U 2015. godini u Agrolaguni d.d. pokriće troškova kamata iznosi 27%, odnosno 17% u 2016. godini.

Primjećuje se tendencija pada iz godine u godini i trebalo bi se obratiti pozornost na troškove kamata kako se ne bi ugrozila solventnost i likvidnost poduzeća, odnosno podmirenje troškova kamata za kredite.

Faktor zaduženosti jest pokazatelj zaduženosti koji se izračunava na način da se u brojnik stavljaju ukupne obveze, a u nazivnik zadržana dobit i amortizacija. Poduzeće se ne smije zadužiti više od gornje granice, a koja iznosi 3,5 puta više od novčanog toka ili neto dobiti + amortizacije.

Faktor zaduženosti kod Agrolagune d.d. Poreč u 2015. godini iznosi 290%, odnosno 2,9 puta više, dok je u 2016. godini 338%, odnosno 3,4 puta više od zadržane dobiti s amortizacijom, što ukazuje na slabljenje likvidnosti iz godine u godinu ako se ovakav trend nastavi (Izvor: https://www.veleri.hr/files/datotekep/nastavni_materijali/k_poduzetnistvo_2/6-financijskaAnaliza-pokazatelji-web.pdf, 20.07.2018., obrada autora)

11. POKAZATELJI LIKVIDNOSTI PODUZEĆA AGROLAGUNA D.D. POREČ

Tablica 8: pokazatelji likvidnosti Agrolaguna d.d. Poreč.

RB	OPIS	2015.	2016.	INDEKS
1.	Zalihe	182585049	188685440	103
2.	Potraživanja	15095810	18050426	120
3.	Financijska imovina	1781337	44942966	2523
4.	Novac u banci i blagajni	375897	355823	95
5.	KRATKOTRAJNA IMOVINA	199838093	252034655	126
6.	Kratkoročne obveze	205013030	246956795	120
7.	KRATKOROČNE OBVEZE	205013030	246956795	120
8.	RADNI KAPITAL (5-7)	-5174937	5077860	303
9.	LIKVIDNOST I STUPNJA (4/7) u %	0	0	-
10.	LIKVIDNOST II STUPNJA ((5-1) / 7)) u %	8	26	131
11.	LIKVIDNOST III STUPNJA (5/7) u %	97	102	105

Izvor: Interna dokumentacija Agrolaguna d.d. Poreč, obrada autora. (Izvorno financijsko izvješće za 2016. godinu)

Skupina pokazatelja likvidnosti poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč važni su pokazatelji u kojoj je mjer poduzeće likvidno, odnosno u kojoj mjeri i koliko brzo može nenovčane oblike imovine unovčiti da se podmire obveze.

Radni, obrtni, kapital jest razlika između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. On je jedan od glavnih čimbenika likvidnosti poduzeća. Agrolaguna d.d. ima negativan radni kapital u 2015. godini, što zasigurno nije dobar pokazatelj što se tiče održavanja i razvoja

poslovanja. Porast kratkotrajne imovine u 2016. godini utjecao je i na pozitivan ishod radnog kapitala, stoga se taj rizik poslovanja smanjuje.

Općenito pravilo govori da će tvrtka bolje poslovati i imati više opcija unaprijeđenja poslovanja ako je radni kapital pozitivan, odnosno ako raspolažu s višom razinom istoga. Najjednostavnije rečeno, obrtni kapital predstavlja sredstva koja su potrebna za optimalno poslovanje od trenutka kada poduzeće odluči proizvesti neki proizvod do trenutka njegove naplate.

Likvidnost I. stupnja u odnos stavlja najlikvidniji oblik imovine (novac u banci i blagajni) i kratkoročne obveze. Agrolaguna d.d. Poreč u 2015. i 2016. godini ima izrazito nepovoljan koeficijent, 0 u obje godine. Likvidnost je vrlo nepovoljna i Agrolaguna ne uspijeva podmiriti kratkoročne obveze svojim novcem u gotovini i na računima.

Likvidnost II. stupnja, odnosno pokazatelj ubrzane likvidnosti, izračunava se na način da se u brojnik stavlja kratkotrajna imovina umanjena za zalihe, a u nazivnik kratkoročne obveze. Likvidnost II. stupnja Agrolagune d.d. Poreč u 2015. godini iznosi 8% (0,08), odnosno 26% (0,26) u 2016. godini što govori da je zbroj novca, financijske imovine i potraživanja uvelike manji od kratkotrajnih obveza u obje godine.

Poželjno je da taj koeficijent bude 1 (100%) ili više, odnosno da kratkoročne obveze nisu veće od novca, financijske imovine i potraživanja. Agrolaguna d.d. Poreč nije u mogućnosti podmiriti kratkoročne obveze uporabom svojih najlikvidnijih oblika imovine i vrlo je velika vjerojatnost nemogućnosti podmirenja obveza u rokovima dospijeca.

Likvidnost III. stupnja, odnosno koeficijent tekuće likvidnosti u odnos stavlja kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze. Dobiveni rezultat govori o tome koliko je poduzeće sposobno podmiriti svoje kratkoročne obveze. Agrolagunina likvidnost I. stupnja u 2015. godini iznosi 97% (0,97), odnosno 102% (1,02) u 2016., što je loše s obzirom da je poželjno da taj koeficijent bude bar 1,5 (150%) kako bi bila osigurana sredstva za podmirenje kratkoročnih obveza. (Ružić, 2002., 85-87., obrada autora)

12. ANALIZA FINANCIJSKE STABILNOSTI PODUZEĆA AGROLAGUNA D.D. POREČ

Tablica 9: analiza financijske stabilnosti Agrolaguna d.d. Poreč.

RB	OPIS	2015.	2016.	INDEKS
1.	Dugotrajna imovina	295425466	291890427	99
2.	Kapital i rezerve	265095140	267433264	101
3.	Dugoročne obveze	21267369	23070664	108
4.	Kratkotrajna imovina	199838093	252034655	126
5.	Kratkoročne obveze	205013030	246956795	120
6.	STUPANJ POKRIĆA I (2/1) u %	90	92	102
7.	STUPANJ POKRIĆA II ((2+3)/1))	0,969322357	0,995249933	103
8.	KOEFICIJENT FINANCIJSKE STABILNOSTI ((1/(2+3))	1,031648546	1,004772738	97

Izvor: Interna dokumentacija Agrolaguna d.d. Poreč, obrada autora. (Izvorno financijsko izvješće za 2016. godinu)

Stupanj pokrića I jest zlatno bankarsko pravilo koje govori da je dugotrajnu imovinu potrebno financirati iz dugoročnih vlastitih ili tuđih izvora. Izračunava se na način da se u brojnik stavlja kapital i rezerve, a u nazivnik dugotrajna imovina.

Poželjno je da je dobiveni rezultat manji od 1. Što je više manji od 1, to je stupanj pokrića I bolji. Agrolaguna d.d. Poreč u obje izvještajne godine pokazuje zabrinjavajuće podatke jer je koeficijent u trendu približavanja ka broju 1 (100%) (0,90 u 2015. godini te 0,92 u 2016. godini).

Zlatno bilančno pravilo, odnosno stupanj pokrića II također ukazuje na važnost financiranja dugotrajne imovine iz dugoročnih vlastitih ili tuđih izvora (obveza). Izračunava

se na način da se u brojnik stavlja kapital i rezerve + dugoročne obveze, a u nazivnih dugotrajna imovina.

Stupanj pokrića II također bi trebao biti ispod 1 (ispod 100%), što u Agrolaguni d.d. Poreč nije dobro niti u jednoj izvještajnoj godini. Naime, u 2015. godini on iznosi 0,97 te 1,00 u 2016. godini i ukazuje na veliku zaduženost i malu sposobnost likvidnosti.

Koeficijent financijske stabilnosti pokazuje odnos dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze. Ako je koeficijent ispod 1, to znači da se kratkotrajna imovina mora financirati iz dijela dugoročnih izvora. Ako je veći od 1, to znači da se dugotrajna imovina mora financirati iz dijela kratkoročnih obveza, odnosno da postoji deficit obrtnog kapitala. Agrolaguna d.d. Poreč i u 2015., i u 2016. godini bilježi deficit obrtnog kapitala, s obzirom da je koeficijent u obje godine iznad 1 (1,03 i 1,004). (Izvor: http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf, 27.07.2018., obrada autora)

13. ANALIZA PROFITABILNOSTI PODUZEĆA AGROLAGUNA D.D. POREČ

Tablica 10: analiza profitabilnosti Agrolaguna d.d. Poreč.

RB	OPIS	2015.	2016.	INDEKS
1.	Ukupna imovina	495263559	543925082	110
2.	Kapital i rezerve	265095140	267433264	101
3.	Ukupni prihod	113933721	125519813	110
4.	Dobit prije poreza	2857771	1738686	61
5.	Dobit nakon poreza	2004116	1079711	54
6.	Novac na kraju razdoblja	375897	355823	95
7.	Trošak kamata	10601355	10208544	96
8.	EBITDA (bruto dobit + AM.)	17482177	16351471	94
9.	POVRAT NA IMOVINU / ROA ((4+7 / 1)) u %	3	2	67
10.	POVRAT NA KAPITAL / ROE (5/2) u %	1	0	-
11.	NETO PROFITNA MARŽA ((5+7)/3)) u %	11	9	82
12.	BRUTO PROFITNA MARŽA ((4+7)/3)) u %	12	10	83

Izvor: Interna dokumentacija Agrolaguna d.d. Poreč, obrada autora. (Izvorno financijsko izvješće za 2016. godinu)

Analiza rentabilnosti i profitabilnosti poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč pokazuje ukupnu učinkovitost poslovanja, odnosno stavljaju u odnos dobit i prihode, imovinu ili kapital. Najslikovitije rečeno, pokazatelji profitabilnosti pokazuju snagu zarade poduzeća.

Pokazatelj povrata na imovinu u odnos stavlja dobit prije oporezivanja uvećanu za trošak kamata i ukupnu imovinu. Daje uvid u to koliko poduzeće ostvaruje dobit korištenjem svoje raspoložive imovine. Agrolaguna d.d. Poreč u 2015. godini ima postotak od 3% povrata na ukupnu imovinu, odnosno 2% u godini nakon.

Povrat na kapital izračunava se na način da se u brojnik stavlja neto dobit (dobit nakon oporezivanja), a u nazivnik kapital i rezerve. Agrolaguna d.d. Poreč u 2015. godini ima samo 1% povrata na kapitala, odnosno 0% povrata na kapital u 2016. godini. To znači da Agrolaguna d.d. Poreč ostvaruje samo 1% povrata na 1 kn uloženog vlastitog kapitala u 2015. godini, odnosno ne ostvaruje povrat na vlastiti kapital u 2016. godini.

Rentabilnost vlastitog kapitala trebala bi biti visoka barem kao i kamatna stopa banaka, jer je samo u tom slučaju isplativije (rentabilnije) koristiti vlastita sredstva u odnosu na tuđi izvor financiranja.

Neto profitna marža u odnos stavlja dobit nakon oporezivanja uvećanu za trošak kamata i ukupni prihod poduzeća. Ona daje odgovor na pitanje koliki postotak prihoda ostaje poduzeću na raspolaganju po slobodnoj volji nakon podmirenja svih troškova.

Neto profitna marža Agrolagune d.d. Poreč u 2015. godini iznosi 11%, odnosno 9% u 2016. godini, i taj postotak dobiti Agrolaguna može rasporediti na dividendu, ili prenijeti na zadržani dobitak.

Bruto profitnamarža u odnos stavlja dobit prije oporezivanja uvećanu za trošak kamata i ukupni prihod poduzeća. Što je postotak veći, poduzeće je uspješnije, odnosno ostvaruje više zarade.

Bruto profitna marža Agrolagune d.d. Poreč u 2015. godini iznosi 12%, odnosno 10% u sljedećoj godini. Razlika između bruto i neto marže jest u poreznom opterećenju. Zbog toga je neto profitna marža precizniji pokazatelj.

(Izvor: https://www.veleri.hr/files/datotekep/nastavni_materijali/k_poduzetnistvo_2/6-financijskaAnaliza-pokazatelji-web.pdf, 29.07.2018., obrada autora)

14. ANALIZA AKTIVNOSTI PODUZEĆA AGROLAGUNA D.D. POREČ

Tablica 11: analiza aktivnosti Agrolaguna d.d. Poreč.

RB	OPIS	2015.	2016.	INDEKS
1.	Ukupni prihod	113933721	125519813	110
2.	Kratkotrajna imovina	199838093	252034655	126
3.	Ukupna imovina	495263559	543925082	110
4.	Prihodi od prodaje	102617262	113168753	109
5.	Potraživanja od kupaca	15095810	18050426	120
6.	KOEFICIJENT OBRT. KRATKOTRAJNE IMOVINE (1/2)	0,570130145	0,498026008	0,87
7.	KOEFICIJENT OBRT. UKUPNE IMOVINE (1/3)	0,230046647	0,230766731	100
8.	KOEFICIJENT OBRTAJA POTRAŽIVANJA (4/5)	6,797731423	6,269589039	92
9.	TRAJANJE NAPLATE U DANIMA (360/8)	52,9588443	57,42003148	108

Izvor: Interna dokumentacija Agrolaguna d.d. Poreč, obrada autora. (Izvorno financijsko izvješće za 2016. godinu)

Analiza aktivnosti vrlo je važna jer pokazuje koliko Agrolaguna d.d. Poreč efikasno iskorištava svoje resurse, odnosno pokazuju brzinu obrtaja imovine u poslovanju.

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine računa se na način da se u brojnik stavlja ukupni prihod, a u nazivnik kratkotrajna imovina. Pokazuje koliko se puta kratkotrajna imovina Agrolagune d.d. Poreč „obrne“ u poslovnom procesu u razdoblju od jedne godine.

Što je koeficijent veći, to je uspješnije iskorištavanje kratkotrajne imovine s ciljem ostvarenja prihoda. Agrolaguna d.d. Poreč u 2015. godini ima koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine 0,57, odnosno 0,50 u 2016. godini.

Koeficijent obrtaja ukupne imovine u odnos stavlja ukupni prihod i ukupni imovinu, a pokazuje koliko se puta ukupna imovina Agrolagune d.d. Poreč „obrne“ u poslovnom procesu u razdoblju od jedne godine. U 2015. i 2016. godini koeficijent obrtaja ukupne imovine Agrolagune d.d. Poreč iznosi 0,23.

Koeficijent obrtaja potraživanja stavlja u odnos prihod od prodaje i potraživanja. Pokazuje koliko se jedinica prodaje ostvaruje na jedinicu uloženu u potraživanja. Daje odgovor i na pitanje koliko prosječno iznosi trajanje naplate potraživanja. Što je koeficijent manji, to znači da poduzeće ima probleme s naplatom potraživanja. Agrolaguna d.d. Poreč u 2015. godini ima koeficijent obrtaja potraživanja 6,80, odnosno 6,27 u 2016. godini.

Na osnovu koeficijenta obrtaja potraživanja izračunava se i trajanje naplate potraživanja u danima, i to na način da se u brojnik stavlja broj dana, a u nazivnik koeficijent obrta potraživanja.

Prosječno vrijeme naplate potraživanja Agrolagune d.d. Poreč u 2015. godini iznosi 53 dana, odnosno 57 dana u 2016. godini. Agrolaguna obično izdaje račune s datumima dospijeća do 30 dana od dana izdavanja robe, što znači da naplata od kupaca kasni. (Izvor: http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelj.pdf, 01.08.2018., obrada autora)

15. OGRANIČENJA U PROIZVODNJI AGROLAGUNA D.D.

S obzirom na kvalitetne izvore informacija, osobni rad u Agrolaguni u razdoblju 2011.-2016. godine u ljetnim i jesenskim mjeseci, uz zaposlenost oca neprekidno već 8 godina, ali i osobni intervju s menadžerima i radnicima Agrolagune d.d. vrlo je lako bilo dobiti realnu sliku mogućih poboljšanja u svakodnevnoj praksi poslovanja Agrolagune d.d.

Proizvodnja je organizirana u tri velike hale koje obuhvaćaju podrum, uljaru te skladište s punionom vina uz prostorno odvojenu siranu s kušaonom Stancija Špin u Taru.

Već kod samog skladištenja sirovina i materijala često je dolazilo do pretrpanosti skladišta te se određeni materijal skladištio vani, ispred hale, izložen vremenskim uvjetima bez ikakvih zaštita osim folije koja je omotavala, npr. karton za pakiranje vina.

Slika 5.: Novodobivena hala riješavanjem dugogodišnjeg otpada

Izvor: fotografija autora osobnim dolaskom u prostorije skladišta Agrolagune d.d. u Poreču, 30.07.2018.

Svakako su kiše i vremenski uvjeti utjecali na kakvoću materijala, a poprilično velik postotak je u samom startu proglašen škart robom s nemogućnošću stavljanja na pakirnu traku u punioni.

U 2017. godini riješen je i taj problem, čime je povećana proizvodnost i smanjen trošak proizvodnje. Vrijeme potrebno za pakiranje vina smanjilo se, a smanjio se i postotak škart materijala. Hala koja je stajala neiskorištena pokraj punione očišćena je i renovirana te se time dobilo dodatnih 400m² zatvorenog prostora za skladištenje.

Osim toga, stroj koji sam uzima staklene boce i stavlja ih na traku, te potom ispiri, dezinficira, puni vinom, čepira, stavlja etikete, raspoređuje u kartone, pakira i zatvara kartone te prosljeđuje dalje u susjednu halu gdje ljudi slažu na palete, povećao je obujam rada s „mizernih“ 5000 boca na sat, na 9000 po satu, što je pomak za skoro 50%, a i postignula se radna mogućnost stroja.

Slika 6.: Agrolagunin novi podrum u sklopu punione, s kušanom vina, sira te maslinovog ulja

Izvor: <https://www.vecernji.hr/biznis/agrolaguna-ulaze-20-mil-eura-u-maslinovo-ulje-i-vino-1016151>, 02.08.2018.

Interesantno je bilo i to da je promjena radnih mjesta iz tjedan u tjedan pozitivno utjecala na zadovoljstvo zaposlenika, a time i povećala proizvodnost. Ljudima više odgovara da ih se premješta iz tjedan u tjedan iz jedne u drugu poslovnu organizaciju (npr. iz uljare u punionu, pa nakon toga u podrum i slično), nego da su cijeli mjesec dana na jednom (monotonom) poslu.

To uvelike utječe i na smanjenje „kriminala unutar organizacija“ koji podrazumijeva namjerno kontraproduktivno ponašanje ljudi, pretjerano duge pauze za vrijeme marendi i slično. Videonadzorom cijele organizacije smanjio se trošak do kojeg je dolazilo zbog namjerne nepažnje i neozbiljnosti radnika, a čak i zbog potkradanja poslodavca.

Uvođenjem čip kartica u vozni park, Agrolaguna je smanjila vrijeme potrebno za dostavu određenih proizvoda, jer se time u svakom trenu zna koliko je vozač vozio, koliko je koristio pauzu za ručak i sl.

S obzirom na današnje uvjete isporuka, tražene brzine i točnosti, sa sve većom količinom informacija i podataka, dolazilo je do sve većeg i većeg broja pogrešaka prilikom isporuka robe. Npr. kupcima bi se dostavljala 30l bačva terana umjesto merlota, karton butelja 1,0 litra umjesto 0,75 litara i slično.

Došlo je do zaključka da je prevelik broj ljudi uključen u proces od primanja narudžbe do dostave samih proizvoda. Jedna osoba je telefonski zaprimala narudžbu, zapisivala to na skladišne kartice te prosljeđivala to drugoj osobi na fakturiranje računa. Kada se izdao račun, skladištar je uzimao tu karticu i na temelju nje pripremao robu, slagao ju na mjesto s kojeg će se ukrcati u dostavno sredstvo.

Nakon toga je viličarist ukrcavao robu, a prijevoznik još jednom pregledavao (ili bar trebao pregledati, s obzirom na manjak vremena). Prijevoznik (dostavljač) bi kao zadnja karika lanca uvijek morao slušati bijesne kupce kojima je bilo hitno dobiti pravu robu, a ne pogrešnu koja im je često dostavljana.

Taj problem uvelike se riješio digitalizacijom sustava tablet uređajima na kojima se digitalno, pod šiframa ispisuje narudžba i automatski prosljeđuje skladištaru, osobi koja piše račun, osobi koja priprema robu, te osobi koja ukrcava i dostavlja. Svi oni mogli su raditi svoj posao istodobno, bez potrebe da čekaju jedan drugoga za komad papira.

Digitalni način također je smanjio vrijeme reagiranja od narudžbe do isporuke jer je uvelike brži od ručnog zaprimanja narudžbi. Sustav za praćenje također prati i stanje zaliha pojedinih proizvoda i ne dopušta ispis ukoliko proizvoda nema stvarno na zalihi. Time je izbačen korak fizičke provjere koliko je nečega na stvarnom stanju.

Slika 7.: Prepoznatljivi Agrolagunini sirevi: kravlji, ovčji te miješani sir

Izvor: http://world-cheese-map.com/?page_id=840, 18.06.2018.

Mnogi naponi uloženi su u marketing aktivnosti i dizajn proizvoda kroz oglase na radiju, društvenim mrežama i ostalim medijima, ali je iskorištena i velika ograda oko proizvodno – prodajnog pogona Agrolagune koja je pretvorena u „oglasnu ogradu“ obljepljenom reklamama za trgovinu koja se nalazi pokraj uljare Agrolagune.

To je utjecalo na povećanje prosječne dnevne prodaje trgovine s 3.000,00 kn dnevno, na 10.000,00 kn dnevno u zadnje dvije godine.

16. ZAKLJUČAK

Proizvodnost I, odnosno iznos ukupnih prihoda po glavi zaposlenika ostvaruje porast za 3,6% u 2016. godini, u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, proizvodnost II, koja u odnos stavlja bruto dobit po glavi stanovnika ima negativan trend, odnosno pad za čak 42,8%.

Poslovanje Agrolagune d.d. Poreč, u obje izvještajne godine jest ekonomično jer je koeficijent poslovnih aktivnosti veći od 1, ali je ekonomičnost financijskih aktivnosti vrlo loša, odnosno poslovanje je neekonomično jer je koeficijent financijskih aktivnosti veoma ispod 1 (0,01 u 2015. godini, 0,11 u 2016. godini.)

Analiza zaduženosti poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč daje direktnu sliku o zaduženosti i izvorima financiranja poduzeća. Koeficijent zaduženosti 2015. godini iznosi 0,46, odnosno 0,50 u 2016. godini, što znači da se u 2015. godini 46% imovine nabavilo zaduživanjem, odnosno 50 % u 2016. godini. Što je veći postotak, odnosno odnos duga i imovine, veći je financijski rizik. Poduzeće ne bi smjelo imati problema s vraćanjem duga dok god je taj koeficijent ispod 50%, ali bi se svakako trebala obratiti pozornost na to, s obzirom da je već sada u gornjoj granici „sigurnosti“.

Pokazatelj vlastitog financiranja u 2015. godini Agrolagune d.d. Poreč iznosi 54%, što govori da se veći dio financiranja provodi iz vlastitih izvora, dok je u 2016. godini on 49% i izvori tuđeg financiranja nadilaze vlastite izvore. Koeficijent bi trebao biti veći od 50%.

Agrolaguni d.d. Poreč prema stanju iz 2015. godine je imovina financirana iz vlastitog izvora i to u postotku od 85%, dok taj postotak u sljedećoj godini raste do čak 100% (1:1), što daje zaključiti da Agrolaguna d.d. Poreč nema problema s vraćanjem dugova i plaćanjem kamata.

U 2015. godini u Agrolaguni d.d. pokriće troškova kamata iznosi 27%, odnosno 17% u 2016. godini. Primjećuje se tendencija pada iz godine u godini i trebalo bi se obratiti pozornost na troškove kamata kako se ne bi ugrozila solventnost i likvidnost poduzeća, odnosno podmirenje troškova kamata za kredite.

Poduzeće se ne smije zadužiti više od gornje granice, a koja iznosi 3,5 puta više od novčanog toka ili neto dobiti + amortizacije. Faktor zaduženosti kod Agrolagune d.d. Poreč u 2015. godini iznosi 290%, odnosno 2,9 puta više, dok je u 2016. godini 338%, odnosno 3,4 puta više od zadržane dobiti s amortizacijom, što ukazuje na slabljenje likvidnosti iz godine u godinu ako se ovakav trend nastavi.

Skupina pokazatelja likvidnosti poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč važni su pokazatelji u kojoj je mjer poduzeće likvidno, odnosno u kojoj mjeri i koliko brzo može nenovčane oblike imovine unovčiti da se podmire obveze.

Agrolaguna d.d. ima negativan radni kapital u 2015. godini, što zasigurno nije dobar pokazatelj što se tiče održavanja i razvoja poslovanja. Porast kratkotrajne imovine u 2016. godini utjecao je i na pozitivan ishod radnog kapitala, stoga se taj rizik poslovanja smanjuje.

Agrolaguna d.d. Poreč u 2015. i 2016. godini ima izrazito nepovoljne koeficijente likvidnosti I., II. i III. stupnja u obje godine. Likvidnost je vrlo nepovoljna i Agrolaguna ne uspijeva podmiriti kratkoročne obveze svojim sredstvima.

Stupanj pokrića I jest zlatno bankarsko pravilo koje govori da je dugotrajnu imovinu potrebno financirati iz dugoročnih vlastitih ili tuđih izvora. Poželjno je da je dobiveni rezultat manji od 1. Što je više manji od 1, to je stupanj pokrića I bolji. Agrolaguna d.d. Poreč u obje izvještajne godine pokazuje zabrinjavajuće podatke jer je koeficijent u trendu približavanja (0,9 i 0,92) ka broju 1.

Zlatno bilančno pravilo, odnosno stupanj pokrića II također ukazuje na važnost financiranja dugotrajne imovine iz dugoročnih vlastitih ili tuđih izvora (obveza). Stupanj pokrića II također bi trebao biti ispod 1 (ispod 100%), što u Agrolaguni d.d. Poreč nije dobro niti u jednoj izvještajnoj godini. Naime, u 2015. godini on iznosi 0,97 te 1,00 u 2016. godini i ukazuje na veliku zaduženost i malu sposobnost likvidnosti. Agrolaguna d.d. Poreč i u 2015., i u 2016. godini bilježi deficit obrtnog kapitala, s obzirom da je koeficijent u obje godine iznad 1 (1,03 i 1,004).

Pokazatelji profitabilnosti pokazuju snagu zarade poduzeća. Agrolaguna d.d. Poreč u 2015. godini ima postotak od 3% povrata na ukupnu imovinu, odnosno 2% u godini nakon, a samo 1% povrata na kapital, odnosno 0% povrata na kapital u 2016. godini.

To znači da Agrolaguna d.d. Poreč ostvaruje samo 1% povrata na 1 kn uloženog vlastitog kapitala u 2015. godini, odnosno ne ostvaruje povrat na vlastiti kapital u 2016. godini.

Bruto profitna marža Agrolagune d.d. Poreč u 2015. godini iznosi 12%, odnosno 10% u sljedećoj godini. Neto profitna marža Agrolagune d.d. Poreč u 2015. godini iznosi 11%, odnosno 9% u 2016. godini, a daje odgovor na pitanje koliki postotak prihoda ostaje poduzeću na raspolaganju po slobodnoj volji nakon podmirenja svih troškova.

Analiza aktivnosti vrlo je važna jer pokazuje koliko Agrolaguna d.d. Poreč efikasno iskorištava svoje resurse. Agrolaguna d.d. Poreč u 2015. godini ima koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine 0,57, odnosno 0,50 u 2016. godini. U 2015. i 2016. godini koeficijent obrtaja ukupne imovine Agrolagune d.d. Poreč iznosi 0,23. Što je koeficijent veći, to je uspješnije iskorištavanje kratkotrajne imovine s ciljem ostvarenja prihoda.

Koeficijent obrtaja potraživanja pokazuje koliko se jedinica prodaje ostvaruje na jedinicu uloženu u potraživanja. Agrolaguna d.d. Poreč u 2015. godini ima koeficijent obrtaja potraživanja 6,80, odnosno 6,27 u 2016. godini, te ima problema s naplatom potraživanja s obzirom na nisku vrijednost pokazatelja u obje godine. Prosječno vrijeme naplate potraživanja Agrolagune d.d. Poreč u 2015. godini iznosi 53 dana, odnosno 57 dana u 2016. godini. Agrolaguna obično izdaje račune s datumima dospijeca do 30 dana od dana izdavanja robe, što znači da naplata od kupaca kasni.

Svi ovi pokazatelji ukazuju na ozbiljan problem sa likvidnošću i solventnošću poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč.

LITERATURA

KNJIGE:

1. Deželjin, J., et al., Računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 1995.
2. Jelavić, A., et al., Ekonomika poduzeća, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, 1993.
3. Parać, B., Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, M.E.P. Consult, Zagreb, 2008.
4. Ružić, P., Temelji ekonomike i trajne djelatnosti poslovanja poduzeća, VPŠ VIŠNJAN, Poreč, 2002.

INTERNET STRANICE:

1. <https://www.agrolaguna.hr/tko-smo-mi/>
2. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_12_152_3144.html
3. <http://www.agrokor.hr/hr/kompanije/agrolaguna-d-d/>
4. <https://www.agrolaguna.hr/proljece-u-konobi-stancija-spin/>
5. <https://sirspin.hr/otvorena-stancija-spin/>
6. <https://www.parentium.com/prva.asp?clanak=57704>
7. https://www.veleri.hr/files/datotekep/nastavni_materijali/k_poduzetnistvo_2/6-financijskaAnaliza-pokazatelji-web.pdf
8. http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf,
9. <https://www.vecernji.hr/biznis/agrolaguna-ulaze-20-mil-eura-u-maslinovo-ulje-i-vino-1016151>

10. http://world-cheese-map.com/?page_id=840

POPIS TABLICA

Tablica 1: struktura zaposlenika po organizacijskim jedinicama.	8
Tablica 2: proizvodnja Agrolagune d.d. Poreč po vrstama u 2016. i 2015. godini.	10
Tablica 3: prodaja Agrolagune d.d. Poreč u 2016. i 2015. godini.	11
Tablica 4: bilanca poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč.	14
Tablica 5: račun dobiti i gubitka poduzeća Agrolaguna d.d. Poreč.	18
Tablica 6: analiza proizvodnosti i ekonomičnosti Agrolaguna d.d. Poreč.	22
Tablica 7: analiza zaduženosti Agrolaguna d.d. Poreč.	26
Tablica 8: pokazatelji likvidnosti Agrolaguna d.d. Poreč.	29
Tablica 9: analiza financijske stabilnosti Agrolaguna d.d. Poreč.	31
Tablica 10: analiza profitabilnosti Agrolaguna d.d. Poreč.	33
Tablica 11: analiza aktivnosti Agrolaguna d.d. Poreč.	35

POPIS SLIKA

Slika 1: logo tvrtke Agrolaguna d.d.	3
Slika 2: Stancija Špin, kušaona sira, vina i ulja u Taru.	7
Slika 3: sirana i kušaona Stancija Špin.	8
Slika 4: prerada i proizvodnja ulja Agrolaguna d.d. u Poreču.	9
Slika 5: novodobivena hala riješavanjem dugogodišnjeg otpada.	37
Slika 6: Agrolagunin novi podrum u sklopu punione, s kušaonom vina, sira te maslinovog ulja.	38
Slika 7: prepoznatljivi Agrolagunini sirevi: kravlji, ovčji te miješani sir.	40